

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКАДА КАВРАК ЕТИШТИРИШНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА САНОАТЛАШТИРИШНИ РАҒБАТЛАНТИРИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

4. 2022 — 2026 йилларда яйлов эр майдонларида каврак плантациялари барпо этишнинг прогноз кўрсаткичлари 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Бош вазир ўринбосари Ш.Фаниев, Қўмиита (Б.Қ.Шарипов), Жиззах, Қашқадарё, Навоий, Самарқанд, Сурхондарё ва Фарғона вилоятлари ҳокимликлари тадбиркорлик субъектларини кенг жалб қилган ҳолда, мазкур прогноз кўрсаткичларининг ўз вақтида бажарилишини таъминласин.

5. Қўмиита Уюшма билан биргаликда 2022 йил 1 июнга қадар Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Навоий, Самарқанд ва Сурхондарё вилоятларининг каврак ўсиши учун қулай иқлим шартносларига эга худудларда кавракни қайта ишловчи корхоналар, каврак йиғиш ва етиштириш билан шуғулланувчи ва етиштириш (жисмоний шахслар) ва каврак кўчатчилиги ҳужаликлари кооперациясига асосланган каврак етиштириш кластерлари (кейинги ўринларда — каврак етиштириш кластерлари) ташкил этилишини таъминласин.

6. Белгилансинки, каврак етиштириш кластерларини ташкил этиш шартнослари асосида амалга оширилади:

Қўмиита, Уюшма ва ташаббускорлар ўртасида томонларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини назарда тутувчи шартнома тузилади;

ташаббускорга яйловлардан самарали фойдаланиш, уларнинг ҳолатини яхшилаш, ёввойи ҳолда ўсувчи каврак ўсимлигини сақлаб қолиш, уни маданий усулларда қўлайтириш, кластер иштирокчилари ўртасида кооперация усулида каврак хом ашёсини йиғиш, уни қайта ишлаш ва тайёр маҳсулотга айлантиришга оид мажбуриятлар юкланади.

Қўмиита мазкур талаблар асосида салоҳиятли инвесторларни жалб этишга шахсан масъул ҳисобланади.

7. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга кўра 2022 йил 1 майдан бошлаб:

а) Қўмитанинг доимий эгаллигидаги ер майдонларида:

ёввойи ҳолда ўсувчи каврак ўсимлигини гамлаш (йиғиш) учун квоталар Қўмитанинг бюрт-масига кўра, тўлов эвазига Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳулосаси асосида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан тасдиқланади;

мазкур квоталар доирасида ёввойи ҳолда ўсувчи каврак ўсимлиги хом ашёсидан махсус фойдаланиш учун ҳамда ёввойи ҳолда ўсувчи каврак ўсимлигини четта олиб чиқиш учун рухсатномалар Қўмиита томонидан берилади. Қўмиита ёввойи ҳолда ўсувчи каврак ўсимлигини гамлаш (йиғиш) ва четга олиб чиқиш учун рухсатномалар ажратилмайдиган квотанинг камида 50 фоизи ҳажмида маданий плантацияларни барпо этиш шартли билан берилади;

б) Қўмиита каврак маҳсулотлари бозор конъюктураси ва ишлаб чиқариш харажатларини таҳлил қилади, шунингдек, экспорт ҳажмлари мониторингини юридаги ва ушбу маҳсулотларни ишлаб чиқариш ҳамда уларнинг экспорт ҳажмини ошириш учун масъул ҳисобланади.

Қўмиита Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси билан биргаликда мазкур банд талабларидан келиб чиқиб бир ой мuddатда Ўзбекистон Республикасининг "Ўсимлик дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида"ги Қонунига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш юзасидан Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

Бунда, ёввойи ҳолда ўсувчи ўсимликларни асраб-авайлаш, уларни қайта тиклаш ва популяциясини кенгайтириш ҳамда ноқонуний йўл билан йиғишнинг олдини олиш чоралари ҳам назарда тутилади.

Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси Фанлар академияси билан биргаликда ёввойи ҳолда ўсувчи каврак ўсимлигини гамлаш (йиғиш) учун квоталар Қўмитанинг бюрт-масига кўра 2022 йилда 10 майгача, келгуси йилдан ҳар йилнинг 1 февралигача тасдиқланишини таъминласин.

8. Қўмиита ва Уюшманинг:

а) Қўмитанинг доимий эгаллигида бўлган ер майдонларидаги каврак ўсимлигидан фойдаланганлик учун хорижий фуқаролар ва юридик шахслардан олинмайдиган тўлов микдорини:

"Ўзбекистон Республикасининг Қизил китоби"га киритилмаган каврак ширасининг (елим) 1 килограмми учун тўрт бараварга ошириш;

б) амалдаги тартибга кўра, каврак ўсимлигидан фойдаланганлик учун хорижий фуқаролар ва юридик шахслардан ундирилиб, тегишинча тақсимланадиган суммаларни сақлаб қолиш;

в) мазкур бандга мувофиқ каврак ўсимлигидан фойдаланганлик учун ошпирилмаётган тўлов ундиришнинг олинган маблағларини Қорақўлчиликни ривожлантириш жамғармаси махсус ҳисоб рақамига ўтказиш, улардан 50 фоизини Қорақўлчиликни ривожлантириш Мўйноқ туманини ривожлантириш жамғармасига йўналтириш ҳамда 50 фоизини Қорақўлчиликни ривожлантириш жамғармасида қолдириш тўғрисидаги таклифларига розилик берилсин.

9. Белгилансинки, Қорақўлчиликни ривожлантириш жамғармаси каврак ўсимлигидан фойдаланганлик учун

оширилаётган тўлов ундиришдан олинган маблағларни:

каврак етиштириш кластерлари иштирокчиларига худудларда шахтали ва тик қудуқлар, шунингдек, сув тортиш учун насос станцияларини янгидан қуриш ва реконструкция қилишга субсидиялар бериш;

ташкил этиладиган маданий плантациялар учун ер майдонларини тайёрлаш, каврак кўчатини харид қилиш ва экиш харажатларининг бир қисmini қоплашга субсидиялар бериш;

каврак етиштириш билан шуғулланувчи тадбиркорлик субъектларига янги замонавий технологиялар, инновацион ғоялар ва ишланмаларни жорий этиш учун субсидиялар бериш;

Қўмитанинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, ишчи ходимларни моддий ва ижтимоий рағбатлантиришга йўналтирилади.

Қўмиита икки ой мuddатда каврак етиштириш билан шуғулланувчи тадбиркорлик субъектларига субсидиялар бериш тартибини ишлаб чиқиб, Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

10. Белгилансинки:

а) 2022 йил 1 майдан бошлаб уч йил давомида:

каврак етиштиришдан олган даромадлари жорий ҳисобот (солик) даври якунлари бўйича жами даромаднинг камида 80 фоизини ташкил этадиган тадбиркорлик субъектларидан олинмайдиган фойда солиғи, мол-мулк солиғи, ер солиғи ва сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ставкалари 50 фоиз микдорда қўлланилади;

каврак ўсимлигини етиштирувчилар ва унинг хом ашёсини қайта ишловчи корхоналар томонидан белгиланган тартибда шакллантириладиган рўйхатлар бўйича хориждан импорт қилинадиган, Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилмайдиган хом ашё, материаллар ва фурнитуралар боғжона боғидан озода этилади. Бунда, импорт қилинадиган товарларнинг Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқарилиши тўғрисида экспертиза ҳулосаси Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳузурдаги "Лойиҳалар ва импорт контрактларини комплекс экспертиза қилиш маркази" ДУК томонидан берилади;

б) Қўмиита Уюшма билан биргаликда жун ва каврак маҳсулотлари (ТИФ ТН бўйича 5101-5109, 5602, 570110, 5701109, 1301 90 0000 қолдари) экспорт ҳажмлари мониторингини юридаги ва ушбу маҳсулотларнинг экспорт ҳажмини ошириш чораларини кўради.

11. Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Қўмиита ва Уюшманинг 2022 йил 1 майдан 5 йил мuddатга каврак ўсимлиги уруғларининг республикадан олиб чиқилишига рухсатномалар бе-

рилишини тўхтатиш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин.

12. Ипакчилик ва жун саноатини ривожлантириш қўмитаси бир ой мuddатда манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда Ўзбекистон Республикасининг чегарасига яқин худудларда каврак етиштириш кластерлари томонидан каврак шираси ва уруғини йиғиб олиш учун шароит яратиш юзасидан таклиф киритсин.

13. Қўмиита, Молия вазирлиги ҳамда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг:

Уюшма тизимидаги субъектларда мавсумий ишчиларнинг тўлиқ бир мавсум ишлаган даврини уларга пенсия тайинлаш учун қонунчилик ҳужжатларида тасдиқланган, бир йиллик меҳнат стажига ўтадиган мавсумий ишлар рўйхатига киритиш;

2022 йил 1 июлдан 2025 йил 1 январгача Уюшма тизимидаги субъектларда фаолият олиб бораётган мавсумий ишчилар учун ижтимоий солиқ ставкасини 1 фоиз микдорда ундириш тўғрисидаги таклифлари маъқуллансин.

Вазирлар Маҳкамаси бир ой мuddатда Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексига мазкур банднинг учинчи хат-босидадан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар бўйича қўнун лойиҳасини Олий Махлис Қонунчилик палатасига киритсин.

14. Қўмиита Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Бош прокуратура, Ички ишлар вазирлиги билан биргаликда ёввойи ҳолда ўсувчи каврак ўсимлигини асраб-авайлаш, уларни қайта тиклаш ва популяциясини кенгайтириш ҳамда ноқонуний йўл билан каврак йиғишнинг олдини олиш чораларини кўриб босин.

15. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим қарорларига 2-иловага мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

16. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатлари 3-иловага мувофиқ ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

17. Қўмиита икки ой мuddатда манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда қонунчилик ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

18. Мазкур Фармоннинг ижросини ташкил қилишга масъул ва шахсий жавобгар этиб Ипакчилик ва жун саноатини ривожлантириш қўмитасининг раиси Б.Қ.Шарипов белгилансин.

Фармон ижросини ҳар чоракда муҳокама қилиб бориш, ижро учун масъул идоралар фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ш.М.Фаниев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри, 2022 йил 27 апрель

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ЕТИШТИРИШ ХАРАЖАТЛАРИНИ МОЛИЯЛАШТИРИШ ВА УЛАРНИ ХАРИД ҚИЛИШ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

мазкур қарор доирасида моддий-техник ресурслар, шу жумладан, уруғлик ва кўчатлар ҳамда қишлоқ хўжалиги хизматлари "Агросервис оператор" давлат унитар корхонаси томонидан биржа савдоларидан харид қилиш ва (ёки) етказиб беришчиларнинг энг яхши таклифларини танақуш усули орқали етказиб берилади ва кўрсатилади;

қишлоқ хўжалиги маҳсулотни етиштирувчи, қайта ишловчи, сақловчи ва экспорт қилувчиларга (бундан "Агросервис оператор" давлат унитар корхонаси мустасно) қарз маблағлари уларни қайтасолиқ хатарини сугурта қилиш бўйича сугурта полиси тақдим этилгандан сўнг ажратилади.

5. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш харажатларини молиялаштириш ва уларни харид қилиш ишларини мувофиқлаштириш бўйича комиссия 1-иловага мувофиқ тарихида тузилинсин.

Қўйидагилар комиссиянинг (Ж.А.Ходжаев) вазифалари этиб белгилансин: қишлоқ хўжалиги экинларини етиштириш учун зарур бўлган моддий-техник ресурслар, шу жумладан, уруғлик ва кўчат етказиб бериш ҳамда қишлоқ хўжалиги хизматларини кўрсатиш учун қарз маблағларини ажратилмайдиган йўналишлар ва лойиҳаларни белгилаш;

"Агросервис оператор" давлат унитар корхонаси томонидан харид қилинадиган товарлар (ишлар, хизматлар)нинг етказиб беришчиларини танақуш;

"Агросервис оператор" давлат унитар корхонаси ва қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан қарз маблағларидан самарали ва манзилли фойдаланилиши устидан тизимли мониторинг ишларини ташкил этиш;

қишлоқ хўжалиги экинларини етиштириш учун зарур бўлган моддий-техник ресурслар, шу жумладан, уруғлик ва кўчат етказиб бериш, шунингдек, қишлоқ хўжалиги хизматларини кўрсатишга давлат-хусусий шериклик шартномалари асосида тадбиркорлик субъектларини жалб қилиш;

қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш харажатларини молиялаштириш ва уларни харид қилиш жараёнида юзага келадиган муаммоларни бартарф этиш бўйича Ҳуқумат таклифлар киритиб бориш.

6. Қишлоқ хўжалиги вазирлиги (Ж.А.Ходжаев), Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжалиқлари ва томорқа ер эгалари кенгаши (А.А.Хайитов) ҳамда Богдорчилик агентлиги (Х.М.Каримов):

а) Адлия вазирлиги билан биргаликда бир ҳафта мuddатда мазкур қарор доирасида назарда тутилган қарз маблағларини ажратиш бўйича намунавий шартнома шакллари ишлаб чиқсин;

б) Қорақўлчиликни ривожлантириш вазирлиги билан биргаликда икки ҳафта мuddатда:

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри, 2022 йил 27 апрель

ХОТИН-ҚИЗЛАР ВА БОЛАЛАР ҲУҚУҚЛАРИ ҲИМОЯСИ ЯНАДА КУЧАЙТИРИЛАДИ

Шу муносабат билан Олий Махлис Сенатида Хотин-қизлар ва болалар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, шунингдек, вояга етмаганларни нисбатан номмақбул ҳаракатларни содир этганлик учун жавобгарликни янада кучайтириш масалаларини ўрганиш бўйича ишчи гуруҳ тузилди. Унга ҳуқуқни

қўллаш амалиётини таҳлил қилиш ва амалдаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни хатловдан ўтказиш, халқаро тажрибани чуқур ўрганиш ҳамда хотин-қизлар ва болалар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасидаги қонунчилик базасини такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш вазифалари юклатилган.

Бундан ташқари, барча ишларни ўз ичига олган чора-тадбирлар режаси тасдиқланди. Эътиборлиси, уни амалга оширишга ихтисослашган фаолият билан шуғулланмаётган нодавлат ношаркат ташкилотлари ва мустақил экспертлар жалб этилади. Шу муносабат билан ташкилотларнинг ННТ, фуқаролик жамияти институтлари вакиллари, олимлар ва мутахассисларни ишчи гуруҳ фаолиятида фаол қатнашишга чақирмоқда (senat14@exat.uz, qonunchilik@senat.go.uz).

АҲОЛИ БАНДЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ ҲОЛАТИ ТАҲЛИЛ ҚИЛИНДИ

Жорий йил январь — март ойларида аҳоли бандлигини таъминлаш, уларни тадбиркорлик фаолиятига генпрок жалб этиш борасида муайян ишлар амалга оширилган.

Жумладан, Сирдарё, Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларида янги иш ўринларини яратишнинг прогноз параметрлари ва уларнинг ҳар ойлик ижроси халқ депутатлари вилоят, туман (шаҳар) Кенгашлари сессияларида муҳокама қилинган.

55 фоизи норасмий банд бўлганлардир. Шу сабабли шу каби янги иш ўринлари солиқ органи маълумотлари базасида қайд этилмаган.

Хусусан, ишсиз ва чет элдан қайтиб келган 72,8 минг фуқаронинг мавжуд бўлиш ўринларига жойлаштириш таъминланган.

Вазирлик ва идоралар томонидан ташкил этиладиган янги иш ўринлари манзилли рўйхатларини шакллантириш тўлиқ охирига етказилмаган.

Туризм ва у билан боғлиқ хизмат кўрсатиш лойиҳалари доирасида ташкил этилган янги иш ўринлари бир вақтнинг ўзига худудий инвестиция дастури лойиҳаларида ҳам тақдоран кўрсатилган.

Банд қилиб қўйилган иш ўринларига ижтимоий муҳофазага муҳтож 9,5 минг фуқаро касб-ҳунар ва тадбиркорликка ўқитилган.

Қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкалари бўйича электрон аукцион савдолари юзасидан етарли равишда тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилмаганини сабабли уларнинг ажратилиши кутулган натижани бермаган.

Сирдарё, Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларидаги умумий оқватланиш корхоналарида ўтказилган сурвонмага натижаларига кўра, мазкур соҳада ишловчи ходимларнинг қарий

«Халқ сўзи».

ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАР ДАСТЛАБКИ МУҲОКАМАЛАРДАН ЎТКАЗИЛДИ

Ёшлар муаммоларини маҳаллабай механизми асосида тизимли бартарф этиш бўйича амалга оширилаётган ишлар ҳолатини баҳолаб бориш мақсадида "Ёшлар дафтари" электрон платформаси ишга туширилган ва 8,4 миллиондан зиёд ёшлар тўғрисидаги маълумотлар асосида "Ёшлар баланси" шакллантирилган, мавжуд 9 минг 348 та маҳаллада ёшлар етакчилари фаолияти ташкил этилган.

Махаллий ҳокимият вакиллари органи фаолиятини кучайтиришга кўмаклашувчи комиссия йиғилишида яли мажлисга киритилган Андижон вилояти ҳокимининг ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳолини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва даромадини ошириш, камбағалликни қисқартириш борасидаги ишлар ҳақидаги ҳисоботи дастлабки тарзда кўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, вилоятда ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳолини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, бандлигини таъминлаш ҳисобига доимий даромад манбаини яратиш борасида қатор ишлар амалга оширилган. Айни пайтда вилоят бўйича 54,6 мингта янги иш ўрни ташкил этилган.

Аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказларига иш топишга ёрдам сураб муурожаат қилган 72,4 минг нафар фуқаронинг 68 фоиздан ортмиги иш билан таъминланган.

Камбағалликни қисқартириш ва аҳоли даромадини ошириш мақсадида олиб бориладиган тадбирлар натижасида ишсиз, даромади паст бўлган оилалар ҳамда парранда боқиш истагидаги қарий 18 мингта хона-

донда 2 миллион бош парранда боқиш йўлга қўйилган.

Худудларда маҳаллабай ишлаш тизимини самарали олиб бориш мақсадида ижтимоий-иқтисодий ривожланишда ортда қолаётган ҳамда ишсизлик даражаси юқори бўлган 210 та маҳалла танақуш олиниб, аҳоли даромадини ошириш бўйича 4 та йўналишда иш ташкил этилган.

Вилоятда "Саховат ва кўмак" жамғармаси маблағлари ҳисобидан "темир дафтар", "аёллар дафтари", "ёшлар дафтари"га киритилганларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш учун 14,8 миллиард сўм маблағ йўналтирилган. Уй-жой этиб олиш учун ипотека кредитларининг бир қисминини Давлат бюджети маблағи ҳисобидан қоплаш мақсадида 1,1 минг нафар фуқарога субсидия маблағлари тўлаб берилган.

Сенаторлар томонидан худудда ишсиз аҳолини касб-ҳунарга тайёрлаш ва улар бандлигини таъминлаш, хусусан, еттиҳажанд аҳолига амалий ёрдам кўрсатиш масалаларига алоҳида эътибор қаратиш лозимлиги қайд этилди.

Оролбўйи минтақасини ривожлантириш масалалари ва экология қўмитасининг мажлисида дастлаб 2022 — 2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясини "Инсон қадрини улуғлаш ва фаол маҳалла йили"да амалга оширишга оид Давлат дастурининг 2022 йил 1 чорагадиги ижроси якунлари бўйича Вазирлар Маҳкамаси ҳисоботи муҳокама қилинди.

Қайд этилганидек, аҳоли саломатлиги ва генфондидаги зиён етказадиган мавжуд экологик муаммоларни бартарф қилиш мақсадида атроф-муҳитнинг ифлосланиш даражасини

баҳолаш механизмларини такомиллаштириш атроф табиий муҳитни кузатиш, прогноزلаш, давлат экологик назоратини доимий ахборот билан таъминлаш, ифлослантирувчи манба-лар ҳолати ва атроф-муҳитга таъсири мониторингини амалга ошириш мақсадида давлат экологик мониторингини ўтказиладиган ҳужалик юритувчи субъектлар рўйхати шакллантирилган.

Унга асосан атроф-муҳит мониторингини доирасида худудий таҳлил лабораториялари томонидан 385 та корхонанинг 1 минг 160 та манбасида мониторинг амалга оширилиб, унинг натижасига кўра, 80 та объектининг 110 та манбаида мейёрдан ортган ҳолатлар кузатилган. Чидқинлар билан ишлаш соҳасида Андижон вилоятида 7 та, Тошкент вилоятида битта умумий қиймати 245,1 миллиард сўм бўлган маъиший чидқинларни ташкил, саралаш ва қайта ишлаш бўйича давлат-хусусий шериклик битимлари имзоланган.

Республика худудларида ўрмонлар майдонини кенгайтириш ва ўрмон фонди ерларидан самарали фойдаланиш мақсадида чў худудларда, жумладан, Орол денгизининг қурган туби ва Оролбўйи минтақасида "ашилл қопламалар" барпо этиш ишлари олиб борилиб, бугунги кунга қадар Мўйноқ тумани, Хоразм, Бухоро ва Навоий вилоятлари худудларида жами 55 минг гектар майдонда химоя ўрмонзорлари яратилган. Ўрмон ҳужалиқлари томонидан 1 миллион 633 минг гектар майдонда доривор ўсимликларнинг маданий плантациялари ташкил этилган.

Мажлисда Оролбўйи минтақасида экологик барқарорликни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланишда рақамлаштириш ва инновацион ёндашувларни амалга ошириш

«Халқ сўзи».

Қўмита аъзоларининг эътироз ва танқидига сабаб бўлди

Бундан ташқари, имтиҳон натижаларига кўра, талабалikka тавсия этилмаган, бироқ табақалаштирилган тўлов-шартнома асосида ўқиш истагини билдирган абитуриентлар учун онлайн шаклда ариза қолдириш ҳамда тўлов-шартнома онлайн қабул қилиш имконини берувчи <https://kontrakt.edu.uz> ахборот тизими ишга туширилди. Мазкур ахборот тизими Давлат тест маркази базаси билан интеграция қилинган ва абитуриентлар тўлов билан бўйича шартнома микдори автоматик равишда шакллантирилиши ҳисобига табақалаштирилган тўлов-шартнома микдорини белгилаш билан боғлиқ коррупциявий ҳолатларнинг олдини олишга хизмат қилади.

Қайд этилганидек, олий ва ўрта махсус таълим тизимида очкиклик ва шаффофликни таъминлаш мақсадида 2021 йилдан бошлаб йўлга қўйилган амалиётга кўра, ҳафтанинг жума кунининг иккинчи ярмида жисмоний ва юридик шахслар, таълим соҳасига бефарқ бўлмаган кишилар билан вазиrнинг юзма-юз мулоқоти йўлга қўйилди.

Эшитишда соҳадаги ютуқлар эътироф этилиб, тизимда коррупцияга қарши курашиш ва унинг олдини олиш борасида ўз ечимини қўйиб турган масалалар борлиги таъкидланди. Масалан, соҳада ҳуқуқчи муҳофаза қилувчи органлар билан ўзаро ҳамкорлик қилиш бўйича ишлаб чиқилган тартибнинг ижросига етарли эътибор қаратилмаганиги, коррупциявий жиноятлар содир этилганлиги аниқ кўриниб турган бўлса-да, улар юзасидан ҳуқуқчи муҳофаза қилувчи органларга хабар берилмасдан қолган ҳолатларга ургу берилди.

Соҳада коррупциявий жиноятларни содир қилиш да-

ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМ-ФАН РИВОЖИ

У нималарга боғлиқ?

Илм-фан — ҳар қандай давлатни ривожланишга етакловчи асосий куч ҳисобланади. Давлатнинг равнақини фан тараққиёти орқали баҳолаш жуда ҳам ўринли, десак, муволага бўлмайди. Шу боис Ўзбекистон учун илм-фан тараққиёти фаворонлик ва барқарорлик йўлидаги муҳим қадамлардан бирidir. Конституциямизда давлат жамиятнинг илмий ва техникавий ривожланишига гaмхўрлик қилиши бежиз қайд этилмаган. Тарихдан ўзбек жамиятида илмга ҳурмат ва эҳтирoм аънъана сифатида сақланиб келган. Буюк бобокалонимиз Имом Бухорий айтганларидек, “дунёда илмдан бошқа наҳот йўқ ва бўлмағай”.

Бугунги кунда Ўзбекистонда 30 мингдан кўп шахслар илмий тадқиқот ишлари билан шуғулланади, уларнинг 27 мингдан ортиғи олий маълумотга эга. Ҳар йили Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг салмоқли қисми ижтимоий харажатларга, шу жумладан, таълим ва илм-фанга сарфланади. 2021 йилда мамлакат бюджетидан фақат инновацион ривожланиш ва новаторлик гоъларини қўллаб-қувватлаш, объектларни лойиҳалаштириш, куриш (реконструкция қилиш) ва жиҳозлаш учун 239 миллиард сўмдан ошмиқ маблағ ажратилди. 2022 йилда бу кўрсаткич 671 миллиард сўмдан ортиқни ёки Давлат бюджетни харажатларининг 0,39 фоизини ташкил этади.

Таҳлил ва тақлиф

Ўтган тўрт йил давомида 28 та илмий ташкилот ва 4 та инновацион технопарк очилди. Олимларнинг маоши уч баравар кўпайди. Соҳа ташкилотларининг моддий-техника базасини янгилашга катта маблағлар сарфланди. Давлат илмий тадқиқот сиёсатининг муҳим иштирокчиси сифатида 28 та илмий-тадқиқот муассасаси ва 4 та давлат музейини ўз ичига олган Ўзбекистон Фанлар академиясининг фаолияти тақомиллаштирилди.

2017 йилда Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазиrлигига асос солинган инновацион гоълар ва технологияларни ишлаб чиқиш ва жорий этишни ташкил қилиш соҳасида муҳим қадам бўлиб, ушбу йўналишда салмоқли ишларни амалга оширишга хизмат қилди. Хусусан, вазиrликнинг Беовосита кўмағи билан 2018 — 2021 йилларда 342 та илмий ишларни тижоратлаштириди. Натижада 151,2 миллиард сўмлик маҳсулотлар ишлаб чиқарилиб, 128,7 миллиард сўмлик сотилди.

Умуман олганда, сўнгги йилларда илм-фан ва инновацияларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тизимини тақомиллаштиришнинг ҳуқуқий асослари яратилди. Жумладан, 2018 — 2021 йилларда илмий-инновацион фаолият соҳасида 2 та қонун, Президентнинг 5 та Фармони ва 26 та қарори, Вазиrлар Мақамасининг 35 та қарори ва 7 та фармойиши қабул қилинди.

Илмий ва инновацион фаолиятни ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш бўйича эришилган ютуқларга қарамай, хали ҳал қилиниши керак бўлган бир қатор муаммолар мавжуд. Айниқса, бугунги кунда глобаллашув ва рақамлаштириш даврида айнан инновацион ёндашув мамлакат муваффақиятига замин яратади. Бундай ёндашувни фақат илм-фан ютуқлари туфайли қўллаш мумкин, шунинг учун илм-фан тараққиёти давлатнинг инновацион ривожланишининг муҳим таркибий қисмидир.

Илм-фан муаммолари иқтисодий ўсишга, аҳоли турмуш даражасини яхшилашга, ижтимоий соҳанинг долзарб муаммоларини ҳал қилишга беовосита таъсир этади. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 октябрдаги Фармони билан тасдиқланган Илм-фанни 2030 йилгача ривожлантириш концепциясида 19 кўч йўналиш ривожлантириш йўлидаги маъруза тўғрисида алоҳида белгиланди. Иқтисодий реал сектори корхоналарининг илм-фанга эътибори юқори эмаслиги, илмий тадқиқот ўтказадиган жамоалар ўртача ёшнинг катталиги, илм-фан ва илмий фаолиятга молиявий ресурсларнинг етарли даражада йўналтирилмаётгани шулар жумласидандир. Ушбу муаммоларни ҳал қилиш муҳим бўлиб, ҳар томонлама ва чуқур ўйланган чоралар қўришни талаб этади.

Диссертация ҳимояси ва илмий-педагогик фаолиятдаги муаммолар

Замонавий илмий-педагогик кадр — бу ўз иши билан долзарб муаммони таҳлил қилгани ва ушбу муаммонинг самарали ечимларини илгари сурадиган тадқиқотчи. Бундай таъриф олимнинг ўзидан ҳалоллик ва меҳнатсеварликни талаб қилади. Илм-фаннинг замонавий ривожланиши шартинда ушбу таърифнинг долзарблиги шубҳа қолмайди.

Бугунги кунда илмий ва педагогик фаолиятни амалга оширишда бўлажак тадқиқотчи бир қатор муаммоларга дуч келмоқда. Улардан биринчиси — долзарб тадқиқот мавзусини танлаш. Афсуски, ҳамма ҳам бунга эътибор бермайди. Аслида, тадқиқот мавзусининг тўғри танлангани муваффақиятнинг калити ҳисобланади.

Танланган тадқиқот мавзусининг таҳлили, асосан, эскирган ёки ахамиятсиз бўлган тадқиқот мавзуларининг ҳали-ҳамон мавжудлигини кўрсатмоқда. Айрим мавзулар кўпроқ рефератлар мавзусига ўхшабди. Баъзида тадқиқотчилар мавзу номига тузатишлар киритишга мажбур бўлишади. Жумладан, тадқиқот мавзулари чоп этилиши лозим бўлган Вазиrлар Мақамаси хузуридаги Олий аттестация комиссиясининг йўл-нарсаларида тадқиқот мавзуси номидаги ўзгаришларни билдириш учун алоҳида саҳифалар ажратилади. Баъзи мавзуларнинг номилари уч-тўрт марта ўзгаради.

Табиий савол туғилади: бундай ўзгаришларнинг сабаби нима? Нима учун тадқиқотни амалга ошириш босқинида мавзунинг ўзгаришига эҳтиж вужудга келади? Бу саволларга жавоблар турлича бўлиши мумкин.

Иккинчи муаммо — илмий фаолият билан боғлиқ жараёнларда ортиқча расмиятчиларнинг мавжудлиги. Юқорида айтиб ўтилганидек, тадқиқот мавзулари махсус йўл-нарсаларда эълон қилиниши керак. Акс ҳолда, мавзу тадқиқотчи раман бириктирилмаган ҳисобланади. Ҳар қандай ўзгариш, ҳатто таҳририй ўзгаришлар ҳам ушбу йўл-нарсаларда акс этиши лозим. Худди шундай диссертацияни ҳимоя қилиш учун режалаштирилган ҳимоя ҳақидаги хабар ҳам Вазиrлар Мақамаси хузуридаги Олий аттестация комиссиясининг веб-сайтда эълон қилиниши керак. Баъзи тадқиқотчилар диссертацияни ҳимоя қилиш тўғрисидаги хабарни нашр

эти билан боғлиқ муаммоларга дуч келмоқда (диссертация матни ва авторефератни белгиланган талабларга мувофиқ тўғри расмиллаштириш талаб этилади).

Расмиятчилик жараёни айрим ҳолларда илмий кенгашлар ва талабгорлар орасидаги муносабатларда ҳам кузатишмоқда. Қоида тариқасида, кенгашга талабгорнинг ҳужжатларини тақдим этиш аънъанавий усулда амалга оширилади. Илмий баҳс-мунозара майдони бўлган илмий кенгашлар фаолияти, хусусан, баённома юритилиши ва турли расмиятчиликка риоя қилиниши билан боғлиқ ҳолатлар ҳам рақамлаштириш орқали соддалаштирилиши мумкин.

Учинчи муаммо — илмий кенгашларнинг нисбатан заиф ўрни. Ишнинг асосий қисми мазкур кенгашлар фаолият кўрсаткичлари университет ёки илмий ташкилотда тежирибасида, диссертация ҳимояси бўйича якуний қарор Вазиrлар Мақамаси хузуридаги Олий аттестация комиссияси томонидан тасдиқланади. Шу ўринда университетлар ёки илмий ташкилотларнинг мустақиллигини ошириш, уларнинг тадқиқот сифати учун жавобгарлигини мустаҳкамлаш масаласини уйлаб қўриш керак. Албатта, бунда илмий кенгашлар фаолияти устидан мониторинг олиб бориш механизмлари яратилиши, очкиклик ва шаффофлик таъминлаши лозим.

Илмий кенгаш фаолиятида маънафатлар тўқнашувининг олдини олиш ҳам муҳим вазифа саналади. Айниқса, тақризчи ёки расмий оппонентларни белгилаш, илмий тадқиқот ишнинг муҳокама қилиш ва ҳимоянинг кейинги босқичларига тавсия қилиш масалаларида ахборот технологияларини қўллаш орқали маънафатлар тўқнашувининг олдини олиш мақсада мувофиқдир.

Диссертацияни ҳимоя қилиш учун тадқиқот натижаларини амалиётга жорий этиш долзарб муаммолардан бири саналади. Негатки, амалдаги тартибга кўра, шундай мезонини бажариш талаб этилади. Илмий натижаларини жорий этиш тўғрисидаги ҳужжатсиз фалсафа доктори ва фан доктори бўлиш мумкин эмас. Баъзан тадқиқот натижалари келажакда (узак вақт давомида) амалга оширишга қаратилган бўлиши мумкин, бу эса бажарилган диссертация иши унинг натижалари амалиётга жорий этилгани тўғрисидаги ҳужжат йўқлиги сабабли ҳимоя қилинмаслигига олиб келади. Бу баъзи тадқиқотчиларни илмий иш натижаларини тезда амалиётга жорий этиш йўлларини топишга ундайди, бунга эса ҳар доим ҳам эришилгани иложи йўқ.

Фикримизча, энг катта муаммо — илмий нашрлар масаласидир. Халқро ва миллий рейтингларга кириш замонавий тадқиқотчи олдидан тадқиқот натижаларини халқро маълумот базалари (Scopus, Web of Science ва бошқалар) томонидан индексланган журналларда нашр этиш вазифасини қўяди. Бундай журналларда мақола чиқариш тақрибасига эга бўлмаган тадқиқотчилар мақолаларини чоп этиш билан боғлиқ муаммоларга дуч келмоқда — журнал таҳририяти уларнинг мақолаларини нашр қилишдан бош тортади ёки мақолалар таҳрирлаш ва камчиликларни бартараф этиш учун қайтарилади (нуфузли илмий журналлар) ёхуд нашр учун тўлов талаб қилинади. Мақолани яқунлаш ва тузатиш ҳар қим ҳам ҳал қил олмайдиган қийин вазифадир. Шу боис нашр учун тўловни амалга оширишни кўтчилик маъқул кўради. Бундай усулни танлашда муаллиф ҳақиқатан ҳам журналнинг сифати ва обрўсига эътибор бермайди. Баъзилар шубҳали обрўга эга бўлган бундай журналларда уларнинг мақолаларини дарҳол, ҳеч қандай эътироз ва тақризларсиз, фақат нашр учун тўловни амалга ошириш шартин билан қабул қилинишига хайрон бўлмайди. Шунинг учун кўпчилик “ийртқич” журналлар, деб номланган журналларнинг қурбонига айланади. Мақолаларнинг тезкор нашр этилишига бўлган талаб тобора кўпроқ тадқиқотчиларни бундай таҳрирларга мурожаат қилишга мажбур этмоқда. “Publons” томонидан 2020 йилда ўтказилган тадқиқот интернетдаги 1000 дан ортиқ “ийртқич” журналлар учун камида 6000 та “сохта” тақриз тақдим этилганини аниқлади.

Таҳлиллар шунини кўрсатдики, кенг қўлланиладиган “Scopus” илмий маълумотлар базасида шубҳали нашр этиш амалиётига эга бўлган 300 дан ортиқ “ийртқич” журналлардаги мақолалар сақланади. Умумий ҳисобда уч йил ичида ушбу журналларда 160 мингдан ортиқ мақола нашр қилинишига хайрон бўлмайди. “Scopus” да индексланган тадқиқотчиларнинг деярли 3 фоизини ташкил этади.

2019 ва 2020 йиллар учун “Scopus” тизимидан чиқариб ташланган мақолаларнинг юқори улуши (мос равишда 32,5 фоиз ва 59,7 фоиз) ўзбекистонлик муаллифларга тегишли эканлиги туфайли Ўзбекистон дунёда сифатсиз илмий мақолалар чоп этувчи “етақчи” давлатга айланган бўлмоқда. “Ийртқич” журналларда мақола нашр қилинишининг олдини олиш учун “Scopus”, “Science” ва бошқа нуфузли маълумотлар базасига киритилган журналлар сифатини кузатиш ва баҳолашнинг аниқ ва равшан механизми, муаллифлар учун илмий мақолаларни нашрга тайёрлаш ва лойиҳалаш бўйича мақолалар сифатини аниқлаш тартиби ва услубий тавсияларнинг йўқлиги ушбу муаммонинг тобора кескин тус олишига олиб келмоқда.

Бундай ҳолатларнинг олдини олиш учун халқро маълумотлар базасига киритилган ва тавсия этилган журналлар рўйхатини расман тасдиқлаш ва мунтазам янгилаб ҳамда “ийртқич” журналлар рўйхатини эълон қилиб бориш лозим. Ўз навбатида, инсофли ва ҳалол олим образини шакллантириш, ёш олимларга амали ва услубий ёрдам кўрсатиш мақсада мувофиқ ҳисобланади. Эътибор микдорга эмас, сифатга қаратилиши керак.

Соҳа ривожига қаратилган ягона комплекс ёндашувни қўллаш амалиёти қандай?

Ўзбекистон Республикасида илм-фан ва инновацияларни бошқаришнинг ўрнатилган тизими кўп векторли ёндашув мавжудлигидан далолат беради. Ушбу соҳада давлат бошқаруви Инновацион ривожланиш вазиrлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазиrлиги, Вазиrлар Мақамаси хузуридаги Олий аттестация комиссияси томонидан амалга оширилади.

Хусусан, Инновацион ривожланиш вазиrлиги Ўзбекистон Республикасининг инновацион ва илмий-техник ривожланиши соҳасидаги ягона давлат сиёсатини олиб боради. Олий ва ўрта махсус таълим вазиrлиги олий таълим муассасаларига ўқув-педагогик ва илмий-методик

Илмий ва инновацион фаолиятни ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш бўйича эришилган ютуқларга қарамай, хали ҳал қилиниши керак бўлган бир қатор муаммолар мавжуд. Айниқса, бугунги кунда глобаллашув ва рақамлаштириш даврида айнан инновацион ёндашув мамлакат муваффақиятига замин яратади. Бундай ёндашувни фақат илм-фан ютуқлари туфайли қўллаш мумкин, шунинг учун илм-фан тараққиёти давлатнинг инновацион ривожланишининг муҳим таркибий қисмидир.

раҳбарлиқни амалга оширади, уларда илмий тадқиқот ишларини ҳамда белгиланган тартибда илмий ва илмий-педагогик кадрлар тайёрлашни ташкил этади. Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрларни аттестациядан ўтказиш бўйича ваколатли давлат органи эса Вазиrлар Мақамаси хузуридаги Олий аттестация комиссияси ҳисобланади.

Ушбу тизим илм-фан ва инновацияларнинг тармоқ сифатида ривожланишига қаратилган эди. Бироқ ушбу механизм таълим, фан ва ишлаб чиқаришнинг тўлиқ интеграциясига имкон бермайди. Ушбу ёндашув муаммоси илмий кадрлар тайёрлаш масалаларида яққол намоён бўлади.

Мисол учун, Инновацион ривожланиш вазиrлиги илмий даражага эга кадрлар тайёрлаш тизимини мувофиқлаштиради, шу жумладан, докторантурага қабул қувталарини ажратади. Илмий кадрларни тайёрлаш қоида тариқасида, Олий ва ўрта махсус таълим вазиrлиги томонидан илмий-услубий раҳбарлик амалга ошириладиган олий таълим муассасаларининг ўзида бажарилади. Илмий кенгашлар фаолиятини мувофиқлаштириш, хусусан,

Юқоридегиларни ҳисобга олган ҳолда, илм-фан ривожланиши йўлида қуйидагиларни амалга ошириш керак:

- **Ўзбекистонда тадқиқотчилар учун илмий одоб-ахлоқ кодексини** қабул қилиш орқали илмий тадқиқот муҳитида академик ҳалоллик шароитини ва соғлом рақобатни шакллантириш;
- ортиқча бюрократик тўсиқлар ва талабларни бартараф этган ҳолда, диссертация ҳимоясининг амалдаги тизимини тубдан қайта қўриб чиқиш, фалсафа доктори ва фан доктори илмий даражаларини тасдиқлаш ваколатини тўғридан-тўғри илмий кенгашларга босқичма-босқич ўтказиш имкониятини кўриб чиқиш;
- илмий кенгашлар фаолиятига рақамлаштиришни жорий этиш орқали маънафатлар тўқнашувини, турли расмиятчиликларнинг олдини олиш, очкиклик ва шаффофликни таъминлаш, илмий кенгашларнинг масъулиятини ошириш;
- тегишли давлат идоралари фаолиятини танқидий қўриб чиқиш орқали илм-фан ва инновация соҳасида давлат бошқарувининг ягона интеграцияланган тизимига босқичма-босқич ўтиш;
- илмий тадқиқотчилар ўтказиш учун самарали ва таъсирчан тизимини яратиш, сохта илмий фаолиятга йўл қўймастик (сифатсиз илмий мақолалар, “ийртқич” илмий журналларда нашр этиш);
- халқро илмий-техник маълумотлар базаларида индексланган журналларда илмий мақолалар тайёрлаш ва расмиллаштириш бўйича муаллифлар учун услубий тавсиялар ишлаб чиқиш;
- мамлакатни инновацион ривожлантириш бўйича чора-тадбирларнинг тизимли ва мақсадли қабул қилиниши таъминлаш (венчур инвестицияларини фаоллаштириш, халқро илмий ҳамкорлик, интеллектуал мулк соҳасидаги сиёсат).

Абдулазиз РАСУЛЕВ,
Адлия вазиrлиги хузуридаги Ҳуқуқий сиёсат тадқиқот институти директори ўринбосари, юридик фанлар доктори, профессор,
Шоҳжаҳон ХҲЖАЕВ,
Тошкент давлат юридик университетининг Интеллектуал мулк ҳуқуқи кафедраси mudiri, юридик фанлар бўйича фалсафа доктори.

фан доктори ёки фалсафа фанлари доктори дигломини бериш Вазиrлар Мақамаси хузуридаги Олий аттестация комиссияси томонидан олиб борилади. Моҳитан яхлит бўлган ушбу тизимдаги давлат бошқарувига нисбатан бундай ёндашувни самарали ва комплекс, деб аташ қўйин.

Бу қисмда Фанлар академиясининг илмий ҳамжамиятда етакчи ташкилот сифатидаги ўрни ва аҳамиятини ошириш лозим. Фан ва технологияларни ривожлантириш, инновацияларни жорий этишнинг услубий асосларини яратишда Фанлар академияси ташаббускор бўлиши жоиз. Фанлар академияси етакчи давлат илмий муассасаси сифатида миллий илм-фан ва инновацияларни ривожлантиришга нисбатан ягона ёндашувни ишлаб чиқиши керак.

Мамлакатнинг инновацион даражасини кўтариш йўлида

Яна бир муаммо — бу мамлакатни инновацион ривожлантириш бўйича қўрилаётган чора-тадбирларнинг самарадорлиги паст даражада қолаётганлиги. Ўзбекистоннинг халқро рейтингларда тугган ўрни бунинг ёрқин далилидир. Дунё мамлакатларининг инновацион ривожланиш тенденцияларини белгиловчи Глобал инновациялар индексининг 2021 йилги натижаларида Ўзбекистон 132 мамлакат орасида 86-ўринни эгаллади. Ўзбекистоннинг рейтингдаги маквеи ўтган йилдагига нисбатан 7 поғонага, 2015 йилдагига нисбатан эса 36 поғонага ошди. Бу, ҳақиқатан ҳам, муҳим ютуқ. Бироқ Ўзбекистон ҳамон Козогистон, Қазарбайон, Ямайка, Мўғулистон, Филиппин каби давлатлардан паст натижага эга бўлиб, қуйи-ўрта даромадли мамлакатлар (рейтингда мамлакатлар 4 гуруҳга бўлинган — юқори даромадли, юқори-ўрта даромадли, қуйи-ўрта даромадли, кам даромадли) гуруҳида қолмоқда. Асосий кўрсаткичларга кўра, Ўзбекистонда тартибга солиш сифати, интеллектуал мулк сиёсати ва замонавий технологиялар асосида махсулот яратиш билан боғлиқ муаммолар мавжуд. Шу боис Ўзбекистон заиф позицияларга эга бўлган ва катта натижаларга эриша оладиган соҳаларда ишловларни амалга ошириши керак. Етакчи хорижий илмий-тадқиқот ташкилотлари билан илмий ҳамкорликни мустаҳкамлаш, долзарб масалалар бўйича биргаликда илмий изланишлар олиб бориш зарур.

Интеллектуал мулк сиёсати кичик аҳамиятга эга эмас. Му-тахасссларнинг фикрига кўра, интеллектуал мулк ҳуқуқлари ва роаялтни бошқариш бозори ромадли, юқори-ўрта даромадли, қуйи-ўрта даромадли, кам даромадли) гуруҳида қолмоқда. Асосий кўрсаткичларга кўра, Ўзбекистонда тартибга солиш сифати, интеллектуал мулк сиёсати ва замонавий технологиялар асосида махсулот яратиш билан боғлиқ муаммолар мавжуд. Шу боис Ўзбекистон заиф позицияларга эга бўлган ва катта натижаларга эриша оладиган соҳаларда ишловларни амалга ошириши керак. Етакчи хорижий илмий-тадқиқот ташкилотлари билан илмий ҳамкорликни мустаҳкамлаш, долзарб масалалар бўйича биргаликда илмий изланишлар олиб бориш зарур.

Интеллектуал мулк сиёсати кичик аҳамиятга эга эмас. Му-тахасссларнинг фикрига кўра, интеллектуал мулк ҳуқуқлари ва роаялтни бошқариш бозори ромадли, юқори-ўрта даромадли, қуйи-ўрта даромадли, кам даромадли) гуруҳида қолмоқда. Асосий кўрсаткичларга кўра, Ўзбекистонда тартибга солиш сифати, интеллектуал мулк сиёсати ва замонавий технологиялар асосида махсулот яратиш билан боғлиқ муаммолар мавжуд. Шу боис Ўзбекистон заиф позицияларга эга бўлган ва катта натижаларга эриша оладиган соҳаларда ишловларни амалга ошириши керак. Етакчи хорижий илмий-тадқиқот ташкилотлари билан илмий ҳамкорликни мустаҳкамлаш, долзарб масалалар бўйича биргаликда илмий изланишлар олиб бориш зарур.

Интеллектуал мулк сиёсати кичик аҳамиятга эга эмас. Му-тахасссларнинг фикрига кўра, интеллектуал мулк ҳуқуқлари ва роаялтни бошқариш бозори ромадли, юқори-ўрта даромадли, қуйи-ўрта даромадли, кам даромадли) гуруҳида қолмоқда. Асосий кўрсаткичларга кўра, Ўзбекистонда тартибга солиш сифати, интеллектуал мулк сиёсати ва замонавий технологиялар асосида махсулот яратиш билан боғлиқ муаммолар мавжуд. Шу боис Ўзбекистон заиф позицияларга эга бўлган ва катта натижаларга эриша оладиган соҳаларда ишловларни амалга ошириши керак. Етакчи хорижий илмий-тадқиқот ташкилотлари билан илмий ҳамкорликни мустаҳкамлаш, долзарб масалалар бўйича биргаликда илмий изланишлар олиб бориш зарур.

Интеллектуал мулк сиёсати кичик аҳамиятга эга эмас. Му-тахасссларнинг фикрига кўра, интеллектуал мулк ҳуқуқлари ва роаялтни бошқариш бозори ромадли, юқори-ўрта даромадли, қуйи-ўрта даромадли, кам даромадли) гуруҳида қолмоқда. Асосий кўрсаткичларга кўра, Ўзбекистонда тартибга солиш сифати, интеллектуал мулк сиёсати ва замонавий технологиялар асосида махсулот яратиш билан боғлиқ муаммолар мавжуд. Шу боис Ўзбекистон заиф позицияларга эга бўлган ва катта натижаларга эриша оладиган соҳаларда ишловларни амалга ошириши керак. Етакчи хорижий илмий-тадқиқот ташкилотлари билан илмий ҳамкорликни мустаҳкамлаш, долзарб масалалар бўйича биргаликда илмий изланишлар олиб бориш зарур.

Интеллектуал мулк сиёсати кичик аҳамиятга эга эмас. Му-тахасссларнинг фикрига кўра, интеллектуал мулк ҳуқуқлари ва роаялтни бошқариш бозори ромадли, юқори-ўрта даромадли, қуйи-ўрта даромадли, кам даромадли) гуруҳида қолмоқда. Асосий кўрсаткичларга кўра, Ўзбекистонда тартибга солиш сифати, интеллектуал мулк сиёсати ва замонавий технологиялар асосида махсулот яратиш билан боғлиқ муаммолар мавжуд. Шу боис Ўзбекистон заиф позицияларга эга бўлган ва катта натижаларга эриша оладиган соҳаларда ишловларни амалга ошириши керак. Етакчи хорижий илмий-тадқиқот ташкилотлари билан илмий ҳамкорликни мустаҳкамлаш, долзарб масалалар бўйича биргаликда илмий изланишлар олиб бориш зарур.

Интеллектуал мулк сиёсати кичик аҳамиятга эга эмас. Му-тахасссларнинг фикрига кўра, интеллектуал мулк ҳуқуқлари ва роаялтни бошқариш бозори ромадли, юқори-ўрта даромадли, қуйи-ўрта даромадли, кам даромадли) гуруҳида қолмоқда. Асосий кўрсаткичларга кўра, Ўзбекистонда тартибга солиш сифати, интеллектуал мулк сиёсати ва замонавий технологиялар асосида махсулот яратиш билан боғлиқ муаммолар мавжуд. Шу боис Ўзбекистон заиф позицияларга эга бўлган ва катта натижаларга эриша оладиган соҳаларда ишловларни амалга ошириши керак. Етакчи хорижий илмий-тадқиқот ташкилотлари билан илмий ҳамкорликни мустаҳкамлаш, долзарб масалалар бўйича биргаликда илмий изланишлар олиб бориш зарур.

Интеллектуал мулк сиёсати кичик аҳамиятга эга эмас. Му-тахасссларнинг фикрига кўра, интеллектуал мулк ҳуқуқлари ва роаялтни бошқариш бозори ромадли, юқори-ўрта даромадли, қуйи-ўрта даромадли, кам даромадли) гуруҳида қолмоқда. Асосий кўрсаткичларга кўра, Ўзбекистонда тартибга солиш сифати, интеллектуал мулк сиёсати ва замонавий технологиялар асосида махсулот яратиш билан боғлиқ муаммолар мавжуд. Шу боис Ўзбекистон заиф позицияларга эга бўлган ва катта натижаларга эриша оладиган соҳаларда ишловларни амалга ошириши керак. Етакчи хорижий илмий-тадқиқот ташкилотлари билан илмий ҳамкорликни мустаҳкамлаш, долзарб масалалар бўйича биргаликда илмий изланишлар олиб бориш зарур.

КИЧИК ТАДБИРКОРЛАР УЧУН ИМТИЁЗЛИ КРЕДИТЛАР АЖРАТИЛАДИ

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг самарали фаолият кўрсатиши учун зарур шароитлар яратиш, аҳолининг кенг қатламини бизнесга жалб қилиш ва уларнинг даромад манбаларини кенгайтириш кейинги йилларда амалга ошириладиган ислохотларнинг устувор йўналишларидан бирига айланади.

Фикр

Давлатимиз раҳбари қаерга бормасин, ким билан учрашмасин, ўзаро мулоқотлар чоғида, албатта, тадбиркорларга қулайлик яратиш ҳақида тўхталади. Хусусан, 15 апрель кўни ўтказилган видеоселектор йиғилишида ҳам тадбиркорлик учун қўшимча шарт-шароитлар яратишга алоҳида эътибор қаратилди.

лиятвий ёрдамлар самарадорлигини ошириш бўйича кўрсатма берилиб, хизматлар соҳаси учун тижорат банклари орқали тадбиркорларга 5 миллиард сўмгача кредитлар ажратилиши бизнес вакиллари учун унутилмас воқеалик бўлди.

сида”ги қарори тадбиркорликнинг кенг қулоч ёйиши ва аҳоли бандлигини таъминлашда муҳим аҳамият касб этмиши, шубҳасиз.

лиши, албатта, тадбиркорлик ривожига хизмат қилади.

янг-янги корхоналар иш бошламоқда, минглаб, ўн минглаб фуқаролар ишли, даромадли бўлмоқда.

ШАНХАЙ ҲАМКОРЛИК ТАШКИЛОТИ ДОИРАСИДАГИ ИЛМИЙ-ТЕХНИКАВИЙ АЛОҚАЛАР ЯНГИ БОСҚИЧГА КЎТАРИЛМОҚДА

Ўзбекистон Республикасининг Шанхай ҳамкорлик ташкилоти (ШХТ)га раислиги доирасида Тошкент шаҳрида инновацион ривожланиш вазир Иброҳим Абдурахмонов раислигида ШХТга аъзо давлатлар илмий-техникавий ҳамкорлик учун масъул вазирлик ва идоралари раҳбарларининг олтинчи мажлиси бўлиб ўтди.

Тадбир доирасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада ривожлантиришга қаратилган 3 та муҳим ҳужжат имзоланди. Жумладан, “ШХТга аъзо давлатлар ўртасида устувор йўналишлардаги илмий техникавий ҳамкорликнинг 2022 — 2025 йилларга мўлжалланган ҳаракатлар режаси”, “ШХТ доирасида қўшма кўп томонлама илмий тадқиқот ва инновацион лойиҳаларни амалга ошириш механизми”, “ШХТга аъзо давлатларнинг суний интелектни ривожлантириш бўйича ҳамкорлик дастури” маъқулланди.

Қайд этилишича, мазкур ҳужжатлар ташкилотга аъзо давлатларнинг илмий қўнчилиги мавқуф қилиб келишилганидан сўнг ШХТга аъзо давлатлар раҳбарлари Кенгашининг жорий йил 15-16 сентябрь кунлари Самарқанд шаҳрида ўтказилган мажлисида тасдиқлаш учун қиритилди.

Муҳайё ТОШҚОРАЕВА, ЎЗА мухбири.

ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИНИНГ ҚАТОР ЙЎНАЛИШЛАРДАГИ ФАОЛИЯТИ ЎРГАНИЛДИ

Бир гуруҳ сенаторлар Бош прокуратурада прокуратура органларининг қонун устуворлигини таъминлашга қаратилган назорат фаолияти натижалари билан танишди.

Мулоқот

Парламент аъзоларига бугунги кунда доллар аҳамияти касб этаяётган коррупцияга қарши курашиш, давлат ва ҳудудий дастурлар ижроси жаъраёнда қўнчилигини таъминлаш, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш ҳамда ҳудудларни иқтисодий-иқтисодий ривожлантириш бўйича прокурорлар секторлари фаолияти каби ўнлаб устувор йўналишларда амалга ошириладиган ишлар ва уларнинг самараси хусусида маълумот берилди.

сан, дастурларга ажратилган маблағлардан максимал ҳақда самарали фойдаланиш устидан доимий назоратни амалга оширувчи Бош прокурор ўринбосари раҳбарлигида Республика штаби, вилоят ва туман-шаҳарларда прокурорлар раҳбарлигида ҳудудий штаблар ва ишчи гуруҳлар ташкил этилганлиги алоҳида айтиб ўтилди.

Сенаторлар прокуратура органларининг хотин-қизлар ҳуқуқларини таъминлаш ҳамда уларни таълим ва зўравонликдан ҳимоялаш, ер ресурслари талон-торож қилинишининг олдини олиш, спорт, маданият, маданий мерос ва туризм соҳаларида ҳамда табиий қўللardan балиқчиликни ривожлантириш, сув ресурсларидан фойдаланишга оид қўнчилиги ижроси устидан назоратни амалга ошириш борасидаги фаолияти билан ҳам қизиқди.

Биз ва жаҳон ЛИТВАДА ЎЗБЕКИСТОН МАЪРИФИЙ МАРКАЗИ ОЧИЛДИ

Литванинг Висагинас шаҳридаги Ижтимоий хизматлар маркази ҳузурида Ўзбекистон маърифий маркази очилди.

Мамлакатимизнинг Ригадаги элчихонасида олинган маълумотга кўра, Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Миллатлараро муносабатлар ва хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқалари қўмитаси, Навоий вилоти хожалиги ва «Ватандошлар» жамғармаси делегациясининг Висагинасга ташрифи доирасида ушбу марказнинг расмий очилиш маросими бўлиб ўтди.

деқ, ўзбек миллий байрамларига бағишланган тадбирларни ўтказиш режалаштирилган.

Улуғлар ёди

Президентимиз томонидан инсон қадрини улуғлашга қаратилган эзгу ишлар бугун ҳаётимизнинг барча жаҳасига кириб борди.

Мамлакатимизда кейинги йилларда диний-маърифий соҳадаги ўзгаришлар, эътиқод эркинлигининг мустаҳкамланиши, буюк боболаримиз меросини ўрганиш ва асраб-авайлаш, тарғиб қилиш борасидаги чора-тадбирлар нафақат халқимизнинг гоят мамнун этаятир, балки дунё жамоатчилиги эътирофи ҳам сазовор бўляпти.

Бу борадаги ислохотлар орасида марҳум шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф хотирасининг абадийлаштирилгани, ҳаёти ва фаолияти, бебаҳо меросини ўрганиш ҳамда тарғиб этишга юксак эътибор қаратилганини алоҳида қайд этиш жоиз.

Хусусан, Президентимиз Шавкат Мирзиёев пойтахтимизда шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф номидаги мухташам мажмуанинг бунёд этилишига жиддий аҳамият бериб, бу ерга бир неча бор ташриф буюргани, куришлик жараёнларини қатъий назоратда олгани маънавий-маърифий ҳаётимиздаги унутилмас воқеалик бўлди.

Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф нафақат юртимизда, балки бутун ислом оламида тан олинган олим эди. Ҳаётини муқаддас динимиз арконларини ўрганишга ва тарғиб этишга, халқимиз, ёшларимизни диний маърифат руҳида тарбиялашга бағишлади.

Бу инсоннинг ёзган асарлари, ҳаёт йўли биз ва келажак авлод учун нури бир чироқдир.

Утган асрининг 80-йиллари юртимиз мустабид шўро тузуми исқанжасида эди. 1989 йили Ўрта Осиё ва Қозғистон муслмонларининг 4-қурултойи қабурилиб, Тошкент ислом олий маҳадида ректорлик вазифасида ишлаётган Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф мазкур диний идорага раҳбарлик лавозимига сайланди.

Ушбу боис, биринчи галда одамларга ўзлари эътиқод қўйган муқаддас ислом дини ҳақида тўғри ва тўлиқ маълумот етказиш зарур эди. Фақат шу йўл билангина диний саводсизликка барҳам бериш, кишилар қалбида иймон нуруни жонлантириш мумкин эди.

ди тайёрлаётган диний ходимлар билан бу шарафли вазифани уйдлаш қийин эди. Чунки улар ишга юборилган масжидлар сони бешала республикада ҳам бармоқ билан санарли бўлиб, имомларнинг дин, иймон-эътиқод ҳақидаги ваз-насиҳатларини бу ерга келувчи 50 — 60 чоғли кексалардан бошқа ҳеч ким эшитмасди.

Ушбу боис, биринчи галда одамларга ўзлари эътиқод қўйган муқаддас ислом дини ҳақида тўғри ва тўлиқ маълумот етказиш зарур эди. Фақат шу йўл билангина диний саводсизликка барҳам бериш, кишилар қалбида иймон нуруни жонлантириш мумкин эди.

Ушбу боис, биринчи галда одамларга ўзлари эътиқод қўйган муқаддас ислом дини ҳақида тўғри ва тўлиқ маълумот етказиш зарур эди. Фақат шу йўл билангина диний саводсизликка барҳам бериш, кишилар қалбида иймон нуруни жонлантириш мумкин эди.

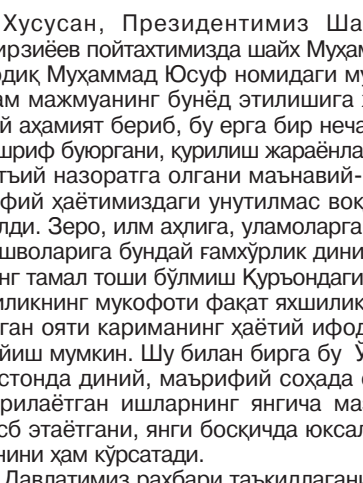
Ушбу боис, биринчи галда одамларга ўзлари эътиқод қўйган муқаддас ислом дини ҳақида тўғри ва тўлиқ маълумот етказиш зарур эди. Фақат шу йўл билангина диний саводсизликка барҳам бериш, кишилар қалбида иймон нуруни жонлантириш мумкин эди.

наси”да кишилик жамияти ривожидан зарур бўладиган амаллар, одамларнинг муқаддас суннатга таъниб бахтли яшаш йўл-йўриқларини кўрсатиб берилган.

Ушбу боис, биринчи галда одамларга ўзлари эътиқод қўйган муқаддас ислом дини ҳақида тўғри ва тўлиқ маълумот етказиш зарур эди. Фақат шу йўл билангина диний саводсизликка барҳам бериш, кишилар қалбида иймон нуруни жонлантириш мумкин эди.

Ушбу боис, биринчи галда одамларга ўзлари эътиқод қўйган муқаддас ислом дини ҳақида тўғри ва тўлиқ маълумот етказиш зарур эди. Фақат шу йўл билангина диний саводсизликка барҳам бериш, кишилар қалбида иймон нуруни жонлантириш мумкин эди.

Ушбу боис, биринчи галда одамларга ўзлари эътиқод қўйган муқаддас ислом дини ҳақида тўғри ва тўлиқ маълумот етказиш зарур эди. Фақат шу йўл билангина диний саводсизликка барҳам бериш, кишилар қалбида иймон нуруни жонлантириш мумкин эди.

ЯХШИЛИКНИНГ МУКОФОТИ ФАҚАТ ЯХШИЛИКДИР

босма нашрлар, оммавий-ахборот воситаларида чоп этилиб, эфирга узатиладиган диний-маърифий мақола ҳамда суҳбатлари яхлит тўпلام сифатида нашрга тайёрланди.

Ушбу боис, биринчи галда одамларга ўзлари эътиқод қўйган муқаддас ислом дини ҳақида тўғри ва тўлиқ маълумот етказиш зарур эди. Фақат шу йўл билангина диний саводсизликка барҳам бериш, кишилар қалбида иймон нуруни жонлантириш мумкин эди.

Ушбу боис, биринчи галда одамларга ўзлари эътиқод қўйган муқаддас ислом дини ҳақида тўғри ва тўлиқ маълумот етказиш зарур эди. Фақат шу йўл билангина диний саводсизликка барҳам бериш, кишилар қалбида иймон нуруни жонлантириш мумкин эди.

Ушбу боис, биринчи галда одамларга ўзлари эътиқод қўйган муқаддас ислом дини ҳақида тўғри ва тўлиқ маълумот етказиш зарур эди. Фақат шу йўл билангина диний саводсизликка барҳам бериш, кишилар қалбида иймон нуруни жонлантириш мумкин эди.

Халқ сўзи Народное слово. МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қўнучлик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ. 2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 448. 31 726 нусxada босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоиси келишилган нархда.

Ташрифта келган қўғазмалар тақрир қилинмайдан ва муаллифга қайтарилмайди. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

• МАНЗИЛИМИЗ: 100000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилик кўчаси, 32-уй. Навбатчи муҳаррир — 3. Худойшукuroв. Мусахҳиҳ — С. Исломов.